

A TENGERPART

NAPILAP.

VI. évfolyam.

FIUME, kedd 1909. július 20.

159. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)
Vicolo del' Ospedale, Wurzer ház I. emelet

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy óra 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HÍRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos példát sorja 40 fillér.

Német gazdasági tanulságok.

A németek Bülowot most temetik.

Akik bámultak, akik félték tőle, a tehetetlenek, akik gyűlöltek és a bukottak, akiket ő tiport le, körülállják és gyászdal harsognak a teteme felett. Es bovonódik szomorúan feketélő gyászszal ezer alkotása tizenkét esztendőnek és emlék lesz sok-sok rózsaszín diadal.

A német nagyipar hirtelen föllendülése a Bülow korszaka. És a Bülow munkája az a munka, amelylyel ezt a fiatal, buja virágzásra és termékenységre vágyó ipart kifejlesztette és megerősítette a nagy gazdasági harcra. Az a tizenkét esztendő, amíg Bülow herceg volt Németország kormányzó ura, valóságos diadalmenet futott meg Németország friss ipara.

Uj iparágak keletkeztek, amelyek előntötték a világot, régiek jutottak csodavirágzásra, küzdelem zaja rikoltotta tele az egész földet, amelybe belejajdult egy-egy letiprott, kivégzett idegen ipar halálhőrgése. És a világharc, amelybe Bülow belekergette a német nagyipart, diadalt diadalra hozott a német birodalomnak. Piacok hullottak az ölébe, legázolt konkurenciák törtek össze a lába alatt és friss utak nyíltak meg a német világhatalmi aspirációk előtt.

A Rajna mentén metropolisok nőttek ki a földből: Essen-Ruhr, Elberfeld, Barmen az angol lancashire-i kerület ipari gócpontjával versenyeztek és törtettek előre a produktumaikkal. És megtörtént a megálmódott, el nem sóhajtott csoda: Anglia elmaradt Németországtól. Bülow megcsinálta a német gyarmati politikát, és a Bülow keze alatt mámorosan, sikerre lázasan vágatott előre az iparos Németország.

Ezt pedig Bülow nem anti-agrárius politikával csinálta meg. Nem csinált gazdasági politikát, csak egyfélé: exportáló, világhegemoniára törekvő nagyipari politikát. Örködött a nagyipar életfeltételei fölött, de nem törte össze az agráriusokat. És féltő, vigyázó szemmel örködött afölött, hogy belső összeütközések ne gyöngítsék a német ipar erejét. Agráriusok, merkantilisták, iparosok dolgoztak egymás mellett. És amíg az agráriusok a maguk rövid konzervatív látásukkal politikai kérdésekkel bibelődtek, klerikális hajtóvadászatokkal mulatoztak, addig a nagyipar gazdasági téren feléjük emelkedett. És most, amikor a német földesurak hirtelen fölriadtak az új adójavaslatoknál, azt vették észre, hogy tulharsogja őket ezer meg ezer gyár kattagó, dohogó lármaja.

De amíg a német iparososztály gazdaságilag vér nélkül, harc nélkül megverte az agráriusokat, addig ezt a fejlődést se a társadalmi, se a politikai élet nem tudta követni.

Németországban különösen lassu és nehéz az ugrás. Történetileg a földbirtokos osztály a társadalmi és a politikai hatalom. A Junkerthum, a német földbirtok ura, úgy rögződött belé a német nép köztudatába, mint minden

társadalmi osztályok teteje: övé a föld, övé a hatalom. És a junkerek meg is tartották ezt a hatalmat. Nagy Németország jogos urainak tekintik magukat; aki nem közülük való: jötmént, idegen, ellenségük az éhes, öklös proletár és megvetik az iparost, akinek lopott a hatalma, mert hiszen nem az övé a föld. És a föld az ország. Évezredek agrár fölfogása torkollik össze a német junker világnézetben és ez a konzervatív-klerikális agrárius kaszt tartja a kezében Németország társadalmi és politikai hatalmát. És a junkerség kezéből nehéz kitépni a társadalmi hatalmat. A német agrárság kezében hatalmas tőkeerő van, a német földbirtok gondozott, belterjes gazdasága a legelső egyike. És ha a tőke, amely a földbirtokban van, nem is mozgékony, nem is harcos, ha nincs is olyan simuló képessége, mint a guruló arany, ha nem is tud simán, nesztelenül behatolni mindent: nagy konzerváló erejű elért eredményeket keményen összetartó. Ezek az eredmények pedig most még a junkerek, az agráriusok kezében vannak.

A helyzet tehát ma Németországban hogy az, a némettség gazdasági hatalma a nagyiparon nyugszik, de azért az iparos osztályokat társadalmilag és politikailag még megelőzi a földbirtokos kaszt.

Bülow herceg, amikor a Reichsfinanzreform javaslatában az új adók terhét nem akarta egészen az iparososztályok vállára nehezíteni, politikai campagnet kezdett iparosok, agráriusok és merkantilisták között. Ez pedig új harc volt már: a tegnapi, a német ipar gazdasági érvényesüléseért küzdött, megnyerte Bülow. Ennek az új harcnak az első villongásaiba belébukott a gazdaságilag diadalmas ipar és magával rántotta a mai Németország egyik legnagyobb emberét.

És most majd jön utána más: Bethmann-Hollweg. És beleül majd a Bülow örökébe és csinál új politikát. Bülow pedig csöndben fogja nézni az új korszakot, amelynek diadalai, a bukásai, a fájdalmai és a gyönyörűségei a másé már.

De a nagy elégtétel, a büszke megállapítás az övé: az ő korszaka a legszebb lusturum a modern Németország életében. És ha Bismark megalapította az erős, az egységes, a nagy Németországot, akkor Bülow a gazdasági hegemonia utját nyitotta meg előtte.

UJDONSÁGOK.

— **Az agrár bizottság ülése.** A városi agrárbizottság ma, hétfőn este 6 órakor a városháza kisebb üléstermében ülést tart néhány sürgős ügy elintézésére.

— **Katonai szállítások.** A zágrábi katonai anyagraktár pályázatot hirdet a különböző horvátországi és szlavóniai katonai állomások részére beszerzendő szénra, szalma és tűzifa szállítására. A pályázati határidő július 29—30-án jár le. Bővebb felvilágosítást a fiumei kereskedelmi és iparkamara ad.

— **Gépészek mozgalma.** A Magyar-Horvát hajóstársaság gépészei az igazgatóság által kibocsátott szolgálati szabályzat ügyében szombaton gyűlést tartottak. A pragmatikát, a mely szerintük csak kötelességeket, de jogokat nem állapít meg, a gépészek egyhangulag visszautasították és elhatározták, hogy a napokban újabb memorandumot intéznek, az igazgatósághoz, amelyben a helyzet rendezését sürögösen követelik. A gépészek, akik a tavalyi sztrájk alkalmával beléptek a szociálista munkásegyletbe, a siker érdekében hajlandók sztrájkba lépni.

— **A nagyszerb pör.** Mint zágrábi tudósítónk jelenti, a nagyszerb pör mai tárgyalásán dr. Hinkovics a *Hol az igazság?* című irat alapján be akarta bizonyítani, hogy Nasztics a Szlovenszki Jug tagjairól tett vallomásaiban elientmondásokba keveredett.

Az ügyész figyelmeztette a védőt, hogy az irat nem tárgya a vádnak és nincs is az akták közt.

A védő ezután áttért a cettinjei bomba ügyre és azt kérdezte a tanutól, vajjon irte-e levelet Cettinjébe a terrorista akcióról.

A tanu tagadólag válaszolt. Erre a védő levelet mutatott fel, melyet Nasztics Szerajevóból küldött Pribicevics Milánnak.

Az elnök felszólította a védőt, hogy az aktához mellékelje ezt a levelet, Hinkovics azonban ezt megtagadta.

Erre az elnök kijelentette, hogy nem fogja többé megengedni, hogy valamit a tanu elé tartsanak, ami nincs az iratok között és nem fogja a szóban forgó levelet bizonyítéknak elismerni.

Mialatt a védők, a tanu és az ügyész a levél dátumáról vitáztak, a karzat széléről lezuhant egy darab vakolat a teremben. Nagy pánik keletkezett, melyet az elnök, az ügyész és az örök csak nehezen tudtak lecsendesíteni. Közbelépésüknek köszönhető, hogy a karzatról menekülők tolongásában nem történt baleset. Az elnök elrendelte, hogy a karzatot szakemberek vizsgálják meg és addig megtiltotta a karzatok használatát.

Hinkovics dr. folytatta ezután kérdéseit a cettinjei bombaügy tárgyában, de nem jutva újabb eredményre, mert a tanu fönntartotta eddigi vallomását. Minthogy időközben megérkezett a szakbizottság, hogy megvizsgálja a karzatokat, félbeszakították a tárgyalást.

Szünet után az elnök bejelenti, hogy míg a karzatot ki nem javítják, addig a közönség csak a tárgyaló teremben jelenhetik meg.

Bejelenti továbbá az elnök, hogy törvényadta jogánál fogva a védőnek nem enged olyan kérdéseket intézni a tanuhoz, melyek tisztán csak arra valók, hogy a tanut ellenmondásba hozzák önnönmagával.

Azután bejelenti a bíróságnak, hogy az irásszakértők már elkészültek munkájukkal, emélfogva a szakértők azonnal elő fogják terjeszteni véleményüket.

Hinkovics védő tehát a szakértői vélemény előterjesztése után folytathatja csak a tanu kikérdezését.

Ezután az irásszakértők megkezdik dolgozataik felolvasását, amelyet a közönség ropant unalommal hallgat.

Pribicevics Ádám, mikor az ő leveleinek hitelességéről kezd a székért beszélni, kijelenti, hogy felesleges ezzel az időt tölteni, mert ő már beismerte, hogy azokat csakugyan ő írta Naszticshoz. A szakértők tehát ezekről a levelekről nem beszélnek, hanem ezeken át ugorva, folytatják az olvasást.

Popovics védő: Ezt a szakértői véleményt így abszolút nem lehet érteni. Rendelje el a bíróság legalább azt, hogy a szakértők egy fekete táblán demonstrálják véleményüket.

Ügyész elismeri, hogy Popovicsnak igaza van, hozzájárul a védő indítványához.

Elnök: E kívánságnak eleget fognak tenni, de csak a hétfői tárgyaláson. Addig is a szakértők csak olvasni fogják dolgozatukat.

A szakértők azután a forradalmi statutumra vonatkozólag nyilatkoznak, s megerősítik Naszticsnak azt a véleményét, hogy a statutum egyik példányát bizonyosan, a másikat pedig valószínűleg Pribicevics Milán írta.

— **Nyárai kabaréja.** Nyárai Antal, — ki ne ismerné ezt a nevet, — átvette a nagyváradi Royal-kabaré irányítását és teljesen új művészi szempontokkal szervezte azt. Egészen, izig-veig modern tartalma és stílusú műsor-számokat állít össze, gazdag és változatos programmal. Ez a nagytudású, széles látókörű, genialis művészember nemcsak elsőrangú színész, de a modernizmus igazi ládszótörője ott, ahol csak egy kis fogékonyságot, csöpp talajt vesz észre. Nagyváradon pedig meleg, forró humusza van az új művészetnek. Nyárai többek közt a Holnap verseiből állít össze egy szép kollektívát és azokat részben maga, részint kabaréjának több előkelő tagja adja elő. Leszököttette Kállai Jolánt, a Fiumében jól ismert szubrettet, és már e héten színrehozza Claude Terzasse „Palesztiná”-ját. Nagyváradon rendkívül nagy érdeklődést keltett Nyárai terve és előreláthatóan minden nap zsúfolt közönség gyűl egybe a Royal helyiségébe. Vidéken ilyen nivós kabaré-előadás eddig még példátlan.

— **Meglopott ember.** Tegnapelőtt megjelent a rendőrségen Kundich Zvonimir franciái lakos, aki bejelentette, hogy Vladimir nevű bátyjától Abbaziától Voloscáig való gyaloglás, vagy Voloscától Fiuméig való hajóútja alkalmából ellopták 320 korona készpénzét és 300 korona értékű brilláns nyakkendő tuját. A rendőrség megtette a szükséges intézkedéseket.

— **Lopás a fürdőben.** Friedmann Ferenc zombori illetőségű tanuló tegnap megjelent a rendőrségen, s feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, hogy a susáki Strauss fürdő egyik zárt kabinjából ellopta tula ezüst óráját arany láncsal, pénzét, cigaretta tárcáját. A kár mintegy 90 korona. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

— **Oszták hajóépítkezés.** A tengeri hajók gyártásában Ausztria összehasonlíthatatlanul előtérben van Magyarország felett, mert amíg nekünk Fiumében csak egyetlen-egy hajóépítő gyárunk van, addig Triesztben és Lusinniccolóban három nagy ipartelep gyártja a kisebb-nagyobb tengeri gőzösöket. A magyar Danubius-gyár, amely harmadfél éve létesült Fiumében, egyelőre csakis a haditengerészet számára készíti a kvóta arányában megrendelt torpedónaszádokat, de a kereskedelmi gőzösök gyártását nem vállalhatja el, mert erre a szűk fiumei telepen nem is áll elegendő hely rendelkezésére. Igaz ugyan, hogy Danubius a Fiumével szomszédos Portoróban szintén szerzett magának megfelelő helyet, de itt egyelőre csak a készen odaszállított hajóalkatrészek egybeállításával foglalkoznak. Amíg tehát a mi hajóépítő iparunk csak csecsemőkorát éli, addig Ausztriában sűrű egymásutánban kerülnek ki a tengerjáró gőzösök a trieszti és lussini hajógyárakból. Nem is szólva a haditengerészet számára készülő hatalmas hadihajókról, az oszták Lloyd arzenálja és a Stabilimento Tecnico st. roccoi hajógyára állandóan el van látva hajómegrendelésekkel. Az előbbiben a napokban bocsátották vízre a legújabb kereskedelmi gőzöst, amely az arzenálnak immár a 117-ik alkotása. A 6700 tonnás hajó a „Meran” nevet kapta és a Lloydnak amúgy is gazdag gőzsparkját fogja gyarapítani. A hajógyárban ezen kívül a „Meran”-hoz hasonló típusú négy gőzös építését kezdték meg. A

„Karlsbad”, „Gastein”, „Stambul” és egy még választandó névre keresztelt hajók az oszták Lloyd részére készülnek. Ezenkívül nemsokára megkezdik a „Scutari” gőzös építését, amely hajó a trieszt—albániai vonalon fogja a forgalmat lebonyolítani. Az alexandriai gyorsvonal számára két új gőzöst rendeltek meg a Lloyd arzenáljában, amelyek 7100 regiszter tonna nagyságúak lesznek. A személy és teheráru szállításra berendezendő hajók gyártását annyira siettetik, hogy legkésőbb 1911 őszére már forgalomba legyenek helyezhetők. A Stabilimento Tecnico st. roccoi hajótelepén mosi két nagyméretű tengeri gőzös áll befejezés előtt. Ezeknek egyikét a Geromilich és Társa trieszti hajótulajdonos cég rendelte meg és a vízrebo-csátását még e hó folyamán meg fogják tartani. A másik hajó a szabadhajózást űző trieszti társaság részére épül. Mind a kettő 5000 tonnánál nagyobb befogadó képességű lesz. Ugyancsak ebben a hajógyárban megkezdtek két kisebb méretű gőzös gyártását is, amelyeket a Lloyd társaság rendelt meg 900 tonna nagyságban. Ezenkívül semsokára hozzálatnak egy gőzjacht építéséhez, amely a trieszti pénzügyigazgatóság rendelkezésére kerül.

— **Késelő testvér.** Varglien Viktor fiumei napszámos ma éjjel feljelentette Vince nevű testvérét a cosalai rendőrségi kirendeltségen, hogy testvére megszurta őt. A megsebesült Varglien elmondta, hogy a testvérel Belvedere Superiore egyik kocsmájában mulattak s mikor onnan távoztak, Vince nevű testvére hirtelen kést rántott és a jobb lábgyökén, továbbá a bal karján kétszer megszurta. A rendőrség a késelő testvér ellen megindította az eljárást, a sebesültet pedig, miután a mentők első segítségével részsesítették, beszállították a kórházba.

— **Merénylet a feleség ellen.** A cosalai rendőri kirendeltség ma éjjel letartóztatta Serdöz József 29 éves fiumei napszámost, mert részeg állapotban lakásán közbotrányt okozott s feleségét lezurással fenyegette meg.

— **Letartóztatott ékszerlovaj.** A zárai törvényszék arról értesítette a fiumei rendőrséget, hogy Zárában letartóztattak egy Miolovics Jaso nevű dalmáciai egyént, akinél egy négyszáz korona értékű három hajtásos kigyó alakú arany gyűrűt találtak. A gyűrűt mindhárom hajtását s a kigyó fejét három-három brilláns diszítette. A letartóztatott egyén előadta, hogy az értékes gyűrűt a Fiume—abbáziai országúton találta. A zárai törvényszék most az iránt kereste meg a rendőrséget, hogy a gyűrű tulajdonosát kutassa ki. A megkeresés szerint azonban nincs kizárva, hogy a gyűrű a Hromatka Ferdinád féle bécsi lopásból származik. A rendőrség megtette a szükséges intézkedéseket.

— **Elveszett ékszerek.** Persich Dorotya Via Volosca 249. szám alatt lakó leány feljelentést tett a rendőrségen, hogy tegnap a Chiesa del Duomo-ban elvesztette pénztárcáját, amelyben 20 korona volt, továbbá aranyláncát, óráját és négy gyűrűt. A kár mintegy 200 korona. A rendőrség keresi az ékszerek megtalálóját.

— **Wekerle meg két finác.** A „P. H.” írja: Hogy minő véletlen szerencsének köszönheti a szegény ember, ha érdekében megmozdul az állami gépezet nagy kereké, amelyet különben megmozdítani egy élet keserves munkája sem mindig tud, arra tanulságos példa az alábbi kis eset. Van egy kedves, szép öreg ur, kit régi barátság fűz a miniszterelnökhöz, annál inkább szíves barátság, mert ez az öreg ur az egyetlen ember, ki még életében a legkisebb szíveséget sem kérte a hatalmas kormányelnöktől.

— Ha husz éves sihederré tehetnél miniszteri rendelettel, nem mondom, hogy nem irnék én is egy instanciát — szokta mondani. Nos, ez az öreg ur, elmondta nemrégiben egy fiumei társaság körében, hogy ő is protegált egyszer valakit. Volt valaha egy masseurje neki, ki évek multán pénzügyőr lett. Egycsillagos szegény pénzügyőr. Felkereste őt az egycsillagos szegény ember és előadta, hogy nem tud haladui, mert ellensége a háromcsillagos feljebbvalója. Segítsen rajta.

— Elmondtam az esetet aztán Wekerle-nek, aki jót nevetett a dolgon. Pár hét multán aztán már hálálkodva jött hozzám az én volt masseurom, három csillag volt a gallériján. Ilyen az emberi szerencse, ha a gépezet maga a legnagyobb ur indítja meg jókedvvel. Így beszélt az öreg ur. Pár hónap telt el, midőn a beszélgetést hallgató egyik fiumei urhoz könyezve beállt egy szerencsétlen pénzügyőr. Elmondja, hogy egy viharos éjjel áttávozott és őrhelyét pár percre elhagyva, beszaladt egy kávéházba teát inni. Pár perc mulva visszatért, de már késő volt. Az őrző észrevette és aztán elcsapták. Családos ember, akár éhen halhat.

A fiumei urnak eszébe jutott az öreg ur beszéde. Fogta magát, levelet irt neki, elmondta benne a pénzügyőr szomorú esetét s hozzátette, hogy hátha tán Wekerle kegyelmes ur ismét mozdítana egyet az állami gépezet kerekén.

Három napra a fiumei pénzügyigazgató a budapesti telefon csengése zavarta tel. A kegyelmes ur titkára beszélt. Az igazgató menten szaladt a várnagyhoz, az a finansz-biztos után, szóval az állami kerek csikordult, mozdult, forgott egyet. Mit mondjunk még? Másnap az elcsapott szegény ember kegyelmet kapott, pár hétre előlépett s nincs derekabb, szorgalmasabb embere az egész fiumei pénzügyi karnak nálánál. Ez a két ember holta napjáig áldja Wekerlét, hogy jókedvben úgy mozdított azon a nagy kerekén, mely máskor olyan bolond módra emeli fel és csapja földhöz a szegény embert.

— **Sikkasztó hírlapíró.** Ronchi Károly hírlapítót, az „Il Corriere” című fiumei olasz nyelvű napilap volt munkatársát, mint megirtuk, a rendőrség sikkasztásért letartóztatta. A megtévedt hírlapírót vasárnap délelőtt kísérték át az ügyészeg börtönébe.

— **Árverés az állomáson.** A helybeli máv. állomásfőnökség közölte, hogy július hó 21-n d. e. 9 órakor a 33. számú raktár helyiségében nyilvános árverés útján a következő árúk fognak eladni, u. m. üres hordók, ponyva, hering, fateknő, kép, gramofon, narancsos matrac, kézmű, bor, szappan, kendő, bab, podgyász, árpa, szirup és burgonya.

— **Abbazia vendégei.** A szomszédos Abbazia fürdő- és üdülőhelyet január elsejétől bezárólag július 7-éig összesen 20,786 fürdővendég látogatta meg. Július 8-ától 14-éig a vendégek száma 1594-el szaporodott. A július 14-én ott üdülők száma 3811 volt.

— **Rendőri hírek.** A rendőrség letartóztatta Holzinger Gyula bécsi illetőségű 16 éves napszámost, aki a Corsia Deák egyik tömeglakásából ellopta Speletic Jakab 22 korona értékű ingóságát.

Dambrosi Péter 19 éves parenzói illetőségű egyént csavargásért letartóztatták. Ipoly Ilona 24 éves köhígyarmati leányt a rendőrség a kéjelgésre vonatkozó szabályrendelet megsértéséért, továbbá, mert egyik éjjeli mulatóhelyről engedelem nélkül távozott, letartóztatta.

Pillepich Santo Via Germanini kereskedő üzletébe ma éjjel ismeretlen tettesek behatoltak s a fiókokból mintegy két korona értékű aprópénzt loptak el.

Az állomáson szolgálatot teljesítő rendőr tegnap este letartóztatta Loibelsberger Antonia 50 éves fiumei asszonyt, mert a második osztályú váróteremből ellopta Rubetich Maria esernyőjét.

Vrnijanin Karolina 55 éves gráci foglalkozás nélküli asszonyt letartóztatták, mert részegen feküdt az utcán s a rendőrségre kísérése közben botrányos magaviseletet tanúsított.

— **A kikötőből.** Július 19-én. Érkezett: „Goritia” oszták gőzös Triesztből úresen; „Maria Terezia” oszták gőzös Triesztből; „Francesca” olasz vitorlás Anconából úresen; „Gaetano” olasz vitorlás Licatából 420 tonna kénnel.

„A Tengerpart” előfizetési ára:

Egész évre	24 korona
Fél évre	12 „
Negyedévre	6 „
Egy óra	2 „
Egyes szám ára	6 fillér.

Távirat ◀▶ Telefon.

A delegációk összehívása.

BUDAPEST, jul. 19. Félhivatalosan jelentik, hogy a fővárosi lapok nagyobb része a delegációk összehívásának kérdésével foglalkozik s azt állítják, hogy a delegációk összehívásának határidejét elfogják halasztani. Ezzel szemben csak annyi felel meg s valóságnak, hogy a két kormány a Reichsrath munkaprogramja és a magyar válság miatt még nem volt abban a helyzetben, hogy a delegáció üléséről tárgyalhasson s az összehívásra vonatkozólag megegyezhessen. Mindössze abban állapodott meg a két kormány, hogy a közös költség tárgyalását csak szeptemberben kezdik meg s akkor határoznak a delegációk összehívásának idejéről is.

Vasuti összeütközés.

ARAD, jul. 19. A Tövis felől közeledő 603. számú gyorsvonat összeütközött a 609 számú tehervonat egyik részével. Az utasok halálos szerencsétlenségét a gyorsvonat vezetőjének ébersége hártotta el, akinek még a kellő időben sikerült fékezni. A gyorsvonat néhány teherkocsit a sinekről kiugratott. Az utasok közül többen könnyebben megsebesültek. Szigorú vizsgálatot indítottak.

Don Carlos spanyol trónkövetelő meghalt.

VARESE, jul. 19. Tegnap este a Hotel Excelsiorban meghalt bourboni don Carlos spanyol trónkövetelő, aki két év óta az itt megnevezett szállóban szokott nyaralni. Az idén május 25-én jött a madridi hercegnővel és sógornője Mária portugál infanszó kíséretében. Októberig itt akart tartózkodni, július 15-én azonban szélhűtés érte s tegnap meghalt. A gyászról azonnal értesítették Ferenc József királyt, a spanyol udvart, az olasz hatóságokat és a milánói osztrák magyar konzulátust.

Don Carlos 1848-ban született. Az ifjabb Bourbonok családjából származott, mely a francia okkupáció idején akarta Spanyolország trónjára való jogát érvényesíteni. Nagyatyja V. Károly 1865-ben halt meg Triesztben. 1868-ban atyjának lemondása után trónkövetelőnek lépett fel s felvette a madridi hercegi címet.

Forradalom Perzsiában.

TEHERÁN, jul. 19. Mohamed Ali persasah ma hivatalosan is lemondott. Egyelőre az orosz követségen fog tartózkodni családjával együtt. A városban nyugalom van, a zavargások azonban a vidéken mindig jobban terjednek. A kormányzók nem tudják a rendet helyreállítani. A forradalmárok száma állandóan emelkedik.

Halálos szerencsétlenség a motorversenyen.

BERLIN, jul. 19. A tegnapi motorversenyen halálos szerencsétlenség történt. Az első automobil keréksintőrés következtében felborult s az utána következő automobil kitérés közben nekiment a korlátnak s a korláton átugorva a közönség soraiba zuhant. A benzin felrobbant s a lángok meggyújtották a körülállók ruháját. A közönség között pánik tört ki. Nyolcan meghaltak, harmincketten életveszélyesen megsebesültek. A közönség nagyobb része súlyos idegrázkódást szenvedett. A betegeket lakásukra szállították. A tűzoltók csak roppant erőfeszítéssel tudták a tűz továbbterjedését megakadályozni, mert a lángok a tribünökbe is belekaptak.

A pétervári kolera.

SENPÉTERVÁR, jul. 19. Tegnapig újabb 81 koleramegbetegedés történt és 49-en meghaltak. A betegek száma jelenleg 861.

Beomlott háztető.

NÁPOLY, jul. 19. Ma hajnalban egy háromemeletes ház tetőzete beomlott s valamennyi mennyezetet áttörve, a talajra zuhant. A lezuhanó tetőzet a házban lakó négy családot maga alá temette. Mindnyájan meghaltak.

Megölt rendőrfőnök.

PÁRIS, jul. 19. Bloch rendőrfőnököt ma egy többszörösen büntetett csavargó agyonlőtte. A rendőrfőnök azonnal meghalt, a gyilkos öngyilkosságot követett el.

Minden a kihordas- vagy szétküldés körül felmerülő panaszt levelezőlap vagy telefon útján szíveskedjenek nekünk bejelenteni.

Kobelt és Vidákovics

BRISTOL KÁVÉHAZA

ABBAZIA.

Estéknént

BARCZA JENŐ

kaposvári cigányzenekara hangversenyez. Utolsó hajó Fiuméba este 11 órakor.

Lido-Velence a világ legfővényesebb tengerpartja.

Lido-Velence Nagy tengeri fürdő. — Kinesiterapikái intézet. — Fürdőkabinók a fővényen.

Excelsior luxus-szálló. — Grand Hotel des Bains Hotel Villa Regina — Grand Hotel Lido. Villák. Parkok. Automobilok.

Lido-Velence. Új nagy Kursaal. Színházak. Galamblovészet.

Naponta frissen
vágott sertéshus.

Saját olvasztású kitűnő
disznósír és minden hentesáru

legjobb minőségben olcsó
árakban

Szathmáry György

hentes üzletében kaphatók.

Vicolo della Germania 1. sz.

Telefon 987.

Giacomuzzi -- Velence.

San Marco, Calle Vallaresso

Előkelő kávéház és bodega.

és nagy kávéház és vendéglő a

művészeti kiállítás parkjában.

Elsőrendű kiszolgálás. Mérsékelt árak.

Varieté Hotel Susak

Tulajdonos : Pesaro Vittorio

Egészen új műsor

Romana Jone olasz énekesnő, Wiener Lilly bécsi szubrett, Jolly Juliette horvát-német szubrett, Gina de Lery nemzetközi táncosnő, Giustino Minervini érdekes műsorával, Troupe Aartakoffs orosz ének- és táncszóport, André Anny nemzetk. táncosnő, Martens Anny angol énekesnő s táncosnő, Les Minervini olasz duett.

Karmester : Rendező :
Virgilio Virgili Venutti Nino.

Kezdeté este 9 órakor.

Új műsor.

Belépti díj I kor.

Nagy látványosság.

Fontos ujítás!!

Számos család régi óhaja teljesül és a nagyérdemű fogyasztó közönség kényelmét szolgálja

Carlo Frisch

szállító cég
(Via Alessandrina Jelcich-ház)

új vállalata, mely a világhírű

Kőbányai Polgári Serfőző r. t.

palacksőreit mindenkinél lakásába költségmentesen szállítja.

Árusítja :

a világos márciusi sört,
a kőbányai barsört és
a serfőzdének különleges, a leghiresebb orvos tanároktól ajánlott gyártmányát a

„Szent István“ védjegyű
Dupla maláta sört.

Rendelések, 12 palackot meghaladó mennyiségben, a nap bármely szakában, gyorsan és gondosan teljesíttetnek.

Dijmentes hához szállítás!

Kicsinybeni eladás a Via Alessandrina-i raktárhelyiségben.

Naponta frissen töltött palacksörök.

Fontos ujítás!!

Fleischhacker C.

tejcsarnoka

és kávémerése a Piazza Elisabetta és Adamich utca sarkán, (az Adria palotával szemben).

Gróf Pejacsevics féle teavaj
kizárólagos elárúsítása.

mindenkor frissen.

Tej, tejföl, turó és vaj és Tiszta akácméz nagyban és kicsinyben. TELEFON 534

MAGYAR VENDÉGLŐ

Fiume, Riva Szápáry, az Adria palota mellett

Egyedüli magyar étterem.

Kizárólag magyar konyha.

Közvetlen termelőktől beszerelt magyar borok. Kitűnő villás reggeli.

Mérsékelt árak.

Az átutazó és a helybeli magyarság találkozó helye. Butorozott szobák tengeri kilátással kaphatók.

Elsőrangú fumei bankintézet
 2—3 évi gyakorlattal, bíró, kereskedelmi iskolát végzett tisztviselőt keres, kinek magyarul, németül és lehetőleg olaszul is kell tudnia. Gyorsírók előnyben részesülnek. Ajánlatok „Nyugdíjképes” jelige alatt a kiadóhivatalba.

A szépség!

Minden hölgynek kétségtelenül legfőbb vágya, hogy mentől szebb legyen s hogy ezen célját elérhesse, megragad minden alkalmat és a legképtelenebb dolgokkal kenegeti arcát. — A legtöbb esetben saját kárára teszi ezt, mert nemcsak, hogy szép nem lesz, hanem ellenkezőleg sok esetben főnkre teszi arcbőrét úgy, hogy igen hosszú idő, gondos ápolás kell ahhoz, hogy ismét helyrehozza.

Az a világon egyedülálló siker, melyet Gutori Földes Kelemen aradi gyógyszerész Margit-Crème-jével ért (különösen Francia-és Németországban) sok embert arra bír, hogy ezt a világhírű, ártalmatlan és az arc minden tisztatlansága (szepő, májfolt, kiütések stb.) ellen páratlan és csodálatosan ható szert utánozzák. Természetes, hogy ez senkinek sem sikerül, mert a Margit-Crème készítésének titkát senki más nem ismeri, mint a feltaláló és készítő s épen azért, mert a titkot soha senkire nem bízta, hanem minden egyes készítményt maga állít elő, a Margit-Crème mindig egyforma, annak kidolgozása a leggondosabb, tehát hatása is rögtöni és biztos. Óvakodjunk tehát arcunkat mindenfélvel kenegetni és használjunk oly szert, melyet angol amerikai és francia hírneves orvosok is ajánlanak, mint egyedül biztos és ártalmatlan szert az arc szépítésére és a szépség megőrzésére. Ez a világhírű szépítőszert a Földes-féle Margit-Crème, mely már 4—5 napi használat után teljesen átalakítja az arc bőrét, eltünteti a szeplőket, májfoltokat, kiütéseket, bőrátkát mitesszert, arc- és kézvrösséget. Az arc ideális szép lde és ifju lesz s emellett a Margit-Crème teljesen ártalmatlan.

Ara: kis tégely 1 korona, nagy tégely 2 korona. Margit-szappan 70 fillér és Margit powder (fehér rózsás és crème színben) 1 korona 20 fillér. Ezen szerek mindegyike külön is használható. A Földes-féle Margit-Crème kapható a világ minden nagyobb gyógyszerertárában, ahol pedig raktáron nem volna, tessék egyenesen a készítőnek így címezve írni: Földes Kelemen gyógyszerész, Arad. Kapható Fiumében: Babic Hinkó, Catti György, Ernesto Benco drog. Prodam Johan, Jechel Francesco drog., dr. Mizzan Adorján, Pavacich Fratelli dr. gyógyszerertárakban.

A Standut Oel Company

Fiume Dante tér 5 l. em.
 máj. 15-től kezdve **havi bérletet** nyit üzlethelyiségek és lakások állandó pormentesítésére, tisztogatására és szagtalan fertőtlenítésére kitűnő Standutin gyártmányával rendhivül mérsékelt reklámárak mellett.
 Ugyancsak olcsó havi bérletben **beeresztünk és fényesítünk** szobákat Standut krémmel.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító
GYÓGYSZERTÁRA
 a városi torony mellett.
 Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerzappanok, az összes ásványvizek, toalett-cikkek és szépítőszerek stb. stb.
 Egy elegánsan butorozott

FILIPPOVICH EDE

Uri és női fodrász terme
 Fiume, Deák-korzó 30. szám
 külön női teremmel, hol fejmosás villanyos készülékkel, hajfestés, manicure, pedicure és mindennemű haj- és fésülési munka kifogástalan jó és gyors kivitelben végeztetik.

Előkelő uri fodrász terem.

Magyar okleveles szülésznő,
 ki horvátul és németül is beszél a n. é. hölgyközönség b. pártfogásába ajánlja magát. Cim Borka Mihályné Fiume Via Gisella 9. sz.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK
 RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
 ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA
 betétkönyvek és folyószámlák után
4% netto kamatot
 térít meg feleinek.
 A tőkekamatadót a bank önmaga viseli.

Fiumei első magyar rizshántoló-és rizskeményítőgyár részv.-társaság.

FIUME.
 Különlegesség
FÉNYKEMÉNYÍTŐ
 társaságban.

VÉDJEGY.
 A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik.

Jellussich Edmund

udvari fényképész
fényképezési műintézet.

Van szerencsém a t. közönség tudomására hozni, hogy egy jó fénykép beszerzésének megkönnyítése végett a műintézetemben készült fényképek árát tetemesen leszállítottam, jelesen pedig vásárnapokon a következő árak mellett:

- 6 drb vizít-alakban 5 K. 12 drb 8 K.
- 6 drb kabinet-alakban 10 K. 12 drb 16 K.
- 6 drb Makart-alakban 16 K. 12 drb 24 K.
- 6 drb boudoir-alakban 24 K. 12 drb 36 K.

JELLUSSICH E.
 udvari fényképész.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy a bankhelyiségekben egy **páncélszekrényt állítottunk fel** értéktárgyak, ékszerek, pénz és értékpapírok megőrzésére.
 A páncélszekrény különböző nagyságu rekeszekre van felosztva, a melyeket bárki kibérelhet a következő árakon:

Kis páncélozott rekesz:
 1 évre K 20.— 1/2 évre K 10.— 1/4 évre K 6.— 1 óra K 3.—

Középnagyságu páncélrekesz:
 1 évre K 26.— 1/2 évre K 16.— 1/4 évre K 8.— 1 óra K 5.—

Nagy páncélozott rekesz:
 1 évre K 40.— 1/2 évre K 26.— 1/4 évre K 16.— 1 óra K 8.—

A rekesz bérlője 1, 2 esetleg 3 három különböző kulccsal zárhatja le rekeszét, míg a bank egy tisztviselője más 3 kulccsal csukja le utána a rekeszt. A lezárás eme módja a legnagyobb biztonságot nyújtja a bérlőnek.

A Magyar Leszámloló és Pénzváltóbank fiumei váltóüzlete Fiume Via Lido

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyár
 részvénytársaságának.
 (gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI PÖRÁKTÁRA.
 roda: Urményi-tér 6. — Telefon szám 228.
 Jéggyár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ
DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatása sőt. A sör hetenként 25 majolika palackot tartalmazó eredeti ládákból érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állandóan raktáron van kiviteli és márciusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl.-es hordókban és 5C fél literes palackot tartalmazó eredeti ládákból.

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fűszer- és csemege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:
 Főképviselet: Rupnik Emil, Urményi-tér 6.

Hirdessen „A TENGERPART” napilapban!

„A Tengerpart” immár hatodik évfolyamban jelenik meg és oly elterjedésnek örvend, a milyent eddig Fiumében egyetlen egy magyar lap sem tudott felmutatni.

„A TENGERPART” minden hirdetése eredménnyel jár.

Kiadóhivatal: Vicolo dell’ Ospedale, Wurzer ház.
 Telefon 229. sz. Ugyanott vétetnek fel előfizetések is bármely naptól kezdve. Telefon 229. sz.

„A Tengerpart” független és szókimondó irányával szerezte meg népszerűségét és olvasottságát.